

Recka kultura

Pamatky v dorskem slohu

- **Herin** chram v Olympii
  - **Diuv** chram v Olympii
  - **Apollonuv** chram v Korintu
  - **Pestum** u Neapole
  - **Parthenon** na Akropoli
-

Ionsky sloh

- stihlejsi, vyssi sloupy s ridsim kanalovanim
  - sloupy maji patku
  - zjemnena vznesenost, odlehcenost a elegance
  - vznik v Male Asii (6. - 5. stol bc)
-

Korinstky sloh

- sloupy stihle s hlaviciemi zdobenymi listy akantu
  - ma patku
  - vyvin z ionskeho sloupi
  - vznik kolem 4. stol. bc
-

Karyatida

- místo sloupu tam stojí zenska a drží střechnu na hlavě
-

Socharstvi

- do 7. století pouze drobné sošky zvířat nebo bojovníků
  - chramy nejdriv zdobily reliefs a sochy až pozdeji
  - 6.stol bc dvě typycké sochy
    - **Kureos** - nahý mladík
    - **Kore** - odená dívka
  - viditelný vliv egypta
-

Klasické období

- sochy zachycovaly ideál krásy
  - vytvářeny z mramoru i bronzu, pestře malované
  - zachycovaly postavy v klidu, ale nebyly tak strnulé
-

- **Nejslavnejši dila**

- Myron - **Diskobolos**
  - Polykleitos - **Doryforos**
  - Feidias - **Zeus v Olympii**
- ve 4.st. bc objavljena krása ženskeho tela
    - Praxiteles - **Afroditá**

Helenske obdobi

- vsedni živót, pesimismus, realita
- realisticke portrety, zadne idealy krásy
- detske postavy, stari a dusevni stavy (utrpeni, bolest)
- **sochy**
  - **Laokoontovo sousosi**
  - **Rhodsky kolos**
  - **Diuv oltar v Pergamu**
  - **Opila starena**
  - **Umirajici Kelt**
  - **Chlapec s husou, chlapec vytahujici si z nohy trn**

Osídlení rečka

- nejdriv kralove co byli z tech kretenu co prisli do rima
- dva kralove viz tabulka a pak republika

Punske valky

Valcici strany

- **Rim**

- na uzemi dnesni jizni a stredni italie
- pechota se slabym namornictvem
- expanze do Stredomori

- **Kartago**

- dnesni severni afrika, jizni Spanelsko
- ostrovy ve Stredomori
- kolonie Fenicanu
- obchodni velmoc
- namornictvo a bojovi sloni

Priciny valem

- boje mezi Syrakusy a Messiou
- Mamertinove - zoldneri obsadili Messinu
- zadost o pomoc byla podana Karagu a Rimu zaroven
- prijely obe armady, ale dohodli se ze odejde Kartago
- Syrakusy se spojily s Kartagem
- Bitva u Messiny -> **valka**
- Syrakusy zmenily stranu a staly se spojencem Rima

Druha punska valka

- v kartagu nemeli radi Rimany bcs podelali Sardinii a Korsiku
- **Hamilkar** - invaze do Hispanie, ale Rim narusil hranici u Reky ebro -> **druha valka**
- **Hannibal** - Prechod Alp se slony, pomoc od keltu
- drtiva porazka rima - bitva na rece Trebia
- diktatir **Fabius** - vyhybal se primemu stretu
- **Scipio** - zacal utocit na Hispanii a Afriku
- Hannibal se vratil domu branit vlast, ale byl porazen
- kvuli tomu velmi spatne podminky pro Kartago

Treti punska valka

- Massinissa mel narok na punskou pudu
- Kartaginci provedli protiutok a Rim jim vyhlasil valku
- Kartago se bato Rima - pristoupili na demilitarizaci
- Odmitli opustit mesto - rimske oblehani
- Kartago vyhladovelo
  - bylo nuceno bojovat, ale prohralo
  - Kartago prodano do otroctvi

Krize rimske republiky - triumviraty

- 70 bc - Crassus a Gnaeus **Pompeius** Magnus - konzuly (optimati, uspesni vojevudci)
- 60 - 53 bc - **prvni triumvirat** - tajna dohoda (Caesar, Crassus, Pompeius) -> konzulem a pak spravcem Galie (na 5, potom na 9 let) - valky, Vercingetorix(zapisky o valce galske)
- 53 bc Crassus padl v boji s Parthy, Pompeius jediny konzul -> 49 bc - Caesar prekrocil Rubikon - obcanska valka - Pompeius zavrazen v Egypte
- 45 bc - Caesar zlikvidoval Pompeiovy priznivce v Africe a Hispanii -> **Caesar se stal samovladcem**
- **Caesar** odpurce nepronasledoval, opatreni ve prospech lidu aka pridely obili, prace na stavbach v RIme a podpora kolonizace zapade - puda pro nemajetne
- julijsky kalendar

- 44 bc Caesar v senatu zabit (Brutus)
- caesar = cisar
- senat pro beztretnost vrahu x potrestat viniky

2. trimvirat - 43 bc

- Octavianus, Lepidus, Antonius - proskripce, 42bc bitva u Filipp - porazeni vrazi
- rozdeleni vlivu
  - Octavianus **Italie**
  - Antonius **Egypt a Afrika**
  - Lepidu **zapadni Afrika**
  - 31 bc - bitva u Actia - porazka Kleopatry a Antonia -> Egypt se stal rimskou provincií

Doba Augustova 31 - 27 bc

- sladit osobni moc s republikanskou tradici
- princeps = prvni mezi rovny, prvni obcan ve state
- **principat** - formalne zachovana republika, ale moc ve svych rukou soustreduje cisar
- 27 bc - vzdal se pravomoci diktatora x pozadan senatem titul Augustus (vzneseny)
- pretoriani - cisarska garda
- stala armada v okrajovych uzemich (cisarske provincie)
- stredre dary - stavebni zoj Italie x presna pravidla vybirani dani
- **zdokonalil spravu rise**
  - provincie senatni a cisarske
  - pokladna statni a cisarska
- zakony o rodine a autorita panu vuci otrokum - **zajisteni stabili